

BLENDOW

LEXNOVA

LEXNOVA NYHETER

1,2 miljoner i åtta års efterlevandepension av misstag får behållas

Publicerad

24 MAR 2023

En dotter får efter en tingsrättsdom behålla de 1,2 miljoner kronor i efterlevandepension som betalats ut trots att pappan varit död i nästan nio år. På grund av att alla inblandade varit bosatta utomlands har SEB Trygg Liv inte fått någon automatisk information från folkbokföringen om att den medförsäkrade avled redan 2007.

År 1955 tecknade den nu 77-åriga kvinnans pappa en ålders- och efterlevandepension hos Gamla Livförsäkringsaktiebolaget SEB Trygg Liv. Medförsäkrad var hans hustru tillika 77-åringens mamma.

Enligt försäkringsvillkoren hade den försäkrade rätt till utbetalningar från det att den försäkrade fyllde 65 år och livet ut, eller som minst under en garantitid om 20 år.

Utbetalningarna till pappan påbörjades år 1983, då han fyllde 65 år, och fortgick fram till hans död den 28 april 2012.

I en situation som den nu aktuella, där den försäkrade avled efter 65-årsdagen, kunde enligt försäkringsvillkoren fortsatta utbetalningar ske till förmånstagare. Detta förutsatte att den medförsäkrade var i livet eller att någon del av garantitiden återstod. I pappans fall löpte garantitiden ut år 2003 och den medförsäkrade hustrun hade avlidit år 2007. Försäkringen saknade således värde efter pappans bortgång år 2012.

SEB Trygg Liv har från den 7 februari 2013 till och med den 26 februari 2021 av misstag gjort månatliga utbetalningar till dottern om sammanlagt 1 238 118 kronor.

77-åringen har inte haft rätt till någon av utbetalningarna enligt försäkringsvillkoren. Det råder ingen tvist om försäkringsvillkorens innehåll. Parterna är således överens om utbetalningarnas storlek, tidpunkterna för utbetalningarna och att dottern inte haft rätt till någon av dem. Frågan som är tvistig i målet är om dottern ska undgå återbetalningsskyldighet enligt läran om *condictio indebiti*.

SEB Trygg Liv yrkar tingsrätten ska förpliktiga dottern att till bolaget betala 1 238 118 kronor jämte ränta. Dottern bestrider käromålet i sin helhet.

SEB Trygg Liv hävdar att bolaget av misstag betalat ut 1 238 118 kronor till 77-åringen, mellan den 7 februari 2013 och den 26 februari 2021, enligt den försäkring som hennes far tecknat hos SEB Trygg Liv. Dottern har inte haft rätt till utbetalningarna enligt försäkringsvillkoren och är därför skyldig att till SEB Trygg Liv återbetala felaktigt utbetalda belopp. 77-åringen har trots anmodan från SEB Trygg Liv genom kravbrev den 15 februari 2022 inte återbetalat något belopp. Hela beloppet har därför förfallit till betalning.

Det är oklart varför SEB Trygg Liv gjort utbetalningarna till dottern. På grund av att alla inblandade varit bosatta utomlands har SEB Trygg Liv inte fått någon automatisk information från folkbokföringen om att den medförsäkrade hade avlidit. SEB Trygg Liv har mottagit en försäkran från dottern där det angetts att pappan var änklings. SEB Trygg Liv har inte reagerat över den uppgiften eller informerats om att han var änklings en viss dag.

Dottern uppger att hon har tagit emot utbetalningarna i god tro om att hon var berättigad till dem. Hon har inte känt till försäkringsvillkoren och hon har fått besked från SEB Trygg Liv om att hon haft rätt till utbetalningarna. Hon har inte reagerat över beloppens storlek. Hon har förbrukat pengarna genom att de har använts löpande. Det finns inga pengar sparade. Hon är därför inte skyldig att återbetala beloppen (condictio indebiti).

Nyköpings tingsrätt konstaterar att huvudregeln vid betalning utan rättsgrund är att återbetalning ska ske. Undantagen från huvudregeln avser fall där mottagaren dels har haft befogad anledning att tro att han eller hon hade rätt till medlen (godtroskravet) dels i fortsatt befogad god tro har inrättat sig efter detta (inrättandekravet).

Det finns, enligt rätten, inte något i utredningen som ger anledning att ifrågasätta kvinnans uppgift om att hon inte förstod att hon saknade rätt till utbetalningarna. Frågan är emellertid om omständigheterna var sådana att hon borde ha insett att hon inte hade rätt till försäkringsersättningen.

Dottern har berättat att hon vid tiden för sin pappas bortgång saknade kännedom om den i målet aktuella försäkringen och att hon fick reda på att den fanns först i samband med att hon mottog ett brev från SEB Trygg Liv, daterat den 22 maj 2012. Brevet är rubricerat ”Information om försäkring” och är ställt till dödsboet efter pappan. Genom brevet efterfrågar SEB Trygg Liv dödsfallsbevis, försäkran med kompletterande släktutredning enligt bilagd blankett samt bankuppgifter från dödsboet. Under rubriken ”Utbetalningsvillkor och förmånstagare” hänvisas till ett bouppteckningsintyg som bilagts brevet.

Försäkran med kompletterande släktutredning har undertecknats av dottern den 11 juni 2012. Av den information som kvinnan lämnade till SEB Trygg Liv framgick att båda föräldrarna var avlidna och att 77-åringen var försäkringstagarens dottern och enda arvinge. I bouppteckningsintyget anges som förmånstagare 77-åringens moder ”eller om denne avlidit, mina arvingar”.

Och försäkringsbeloppet på 1 200 kronor per månad i förskott och återbäring tillsvidare 8 860 kronor per månad i förskott skulle utbetalas ”så länge medförsäkrad lever”.

Enligt tingsrättens mening kan informationen i bouppteckningsintyget ge utrymme för missförstånd. Informationen i rutan för förmånstagare kan mycket väl tolkas som att efterlevande arvingar till såväl pappan som mamman kan vara berättigade till försäkringsersättningen. Nämnade information saknar dessutom koppling till uppgiften om att utbetalning sker så länge medförsäkrad lever, vilken återfinns

mer undanskymd under rubriken ”Belopp (värde)”.

Den omständigheten att dottern mottagit brevet med bilagor kan således inte ensamt innebära att hon försatts i ond tro om sin rätt till försäkringsersättningen. Att dottern, som var privatperson och som inte var part i försäkringsavtalet, inte närmare undersökte brevet med bilagor och försäkringsvillkoren kan inte läggas henne till last som vårdslöst.

SEB Trygg Liv skickade ytterligare ett brev, denna gång direkt till dottern. Brevet är daterat den 2 februari 2013 och innehåller i huvudsak information där modern står som medförsäkrad och att utbetalningar sker ”så länge medförsäkrad lever”.

Tingsrätten konstaterar att brevet har skickats cirka nio månader efter det att dottern lämnat upplysningar till SEB Trygg Liv med innebörden att båda föräldrarna var avlidna. Genom brevet upplyses hon om att hon kommer att få utbetalningar från försäkringen, även retroaktivt från den 2 juni 2012. Brevet kan således för 77-åringen mycket väl ha framstått som en bekräftelse på att SEB

Trygg Liv bedömt, utifrån de uppgifter hon tidigare lämnat till bolaget, att hon haft rätt till försäkringsersättningen. Det framstår i det sammanhanget inte som anmärkningsvärt eller oaktsamt att hon inte studerade brevet närmare.

Tingsrätten finner därför att 77-åringen varit i befogad god tro om sin rätt till utbetalningarna när den första utbetalningen gjordes den 7 februari 2013. SEB Trygg Liv har i tiden därefter gjort månatliga utbetalningar till kvinnan, på mellan 7 000 och 19 000 kronor före skatt, fram till och med den 26 februari 2021. Det finns ingen omständighet i målet som talar för att dottern försattes i ond tro under tiden som utbetalningarna gjordes. Tvärtom får hennes goda tro anses ha befästs med tiden. Tingsrätten finner sammantaget visat att kvinnan varit i befogad god tro om sin rätt till utbetalningarna under hela utbetalningsperioden.

SEB Trygg Liv har riktat sitt återkrav mot Gun Johansson först åtta år efter den första utbetalningen. 77-åringen har berättat att hon förbrukat pengarna för löpande omkostnader och att pengarna fungerat som ett komplement till hennes låga pension. Med beaktande av den långa tid som förflutit från den första utbetalningen till att SEB Trygg Liv riktat återkravet mot 77-åringen får det enligt tingsrättens mening presumeras att en privatperson som hon har förbrukat pengarna. Med hänsyn till att det har rört sig om månatliga betalningar under lång tid måste antas att hon har inrättat sin ekonomi efter dessa, alldeles oavsett om hon därutöver haft vissa kapitalinkomster. dotterns förhållanden var inte sådana att betalningarna saknade betydelse för henne (jfr NJA 2001 s. 353). Tingsrätten finner sammantaget visat att hon inrättat sig efter utbetalningarna.

Vid en övergripande intresseavvägning framstår det som skäligt att SEB Trygg Livs återkravs rätt gentemot 77-åringen får falla. Det framstår inte minst som önskvärt utifrån det allmänna omsättningsintresset att den som under lång tid mottar en betalning från ett försäkringsbolag eller annan penninginrättning under sådana förhållanden som är aktuella i målet inte ska behöva riskera återbetalningsskyldighet uppgående till ett avsevärt belopp. (Se NJA 1999 s. 575, NJA 1994 s. 177 och NJA 1961 s. 18.). Käromålet ska alltså ogillas.

Mikael Kindbom

Instans: Tingsrätterna

Rättsområden: [Avtalsrätt](#), [Försäkringsrätt](#), [Övrig familjerätt](#), [Konsumenträtt](#)

LEXNOVA NYHETER

Juridisk nyhetsbevakning och rättsdatabas

Blendow Lexnova är Sveriges mest omfattande juridiska nyhetstjänst. Vår bevakning innefattar rättsfall, lagstiftning och förarbeten inom samtliga rättsområden. Genom skräddarsydda bevakningsprofiler säkerställer du kontinuerlig uppdatering av rätt information och slipper nyhetsflöden som inte berör dig.

Läs mer på lexnova.se/nyheter